

ויקרא חי"ז שיחה ג'

בעוף הפעולה ד"ונמצה" – "כובש" – הוא ע"ד זריקת הדם בבהמה. "מיץ אפים": "מיץ" הוא כבישה, אך ראייה זו אינה מספיקה כי אין המדובר בפעולה במעשה. "מיץ אפים" קאי על ה"אף" שעל ידי החטא, וגם על ה"אף" שעל היצה"ר שעי" התשובה. ועי"ז מגיעים לאתהפכא – ע"ד חלב.

נאמר בכתוב (א, יד) "והקריבו הכהן אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח". ברש"י: "ונמצה דמו: לשון מיץ אפים כי אפס המץ כובש בית השחיטה על קיר המזבח והדם מתמצה ויורד".

צריך להבין מדוע מפרש את פירוש המילה "ונמצה" באותו דיבור המתחיל שבו מבאר את אופן המיצוי? ומדוע מביא ב' פסוקים לראיה?

והביאור בזה: "ונמצה" הוא לשון נפעל (שמשמע שנעשה מאליו), אך בקרבן עולה ישנה עבודה דזריקת הדם. ולכן מפרש רש"י בהמשך פירושו שגם "ונמצה" נעשה על ידי עבודת הכהן.

ולכן מביא ב' פסוקים אלו כדי לפרש ש"ונמצה" הוא על ידי עבודת האדם. דהנה, פירוש "מיץ אפים" הוא שעל ידי שהכעס נכבש ויוצא לחוץ נעשה "יוציא ריב". אך פסוק זה אינו מספיק כי אין המדובר בפעולה במעשה. ולכן מביא גם כן את הפסוק "כי אפס המץ", דהחלב וחמאה באים מהבהמה על ידי מעשה הכבישה דהאדם. אך פסוק זה לבדו אינו מספיק כי אפשר לפרש ש"מץ" הוא התואר דהעשירות שבא על ידי החמאה והחלב.

מיינה של תורה: ענין (זריקת ו)כבישת הדם הוא להקריב את החיות שבאדם לאלוקות לאחר החטא – דקרבן עולה מכפר על הרהור הלב וכו'.

ולכן מביא רש"י פסוקים אלו. דהנה "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה" (והוא מפני שאינו מרגיש שכל מה שנעשה לו בא מלמעלה) ולכן ענין הכעס מרמז לכל ההחטאים, דכל חטא הוא בחינת עבודה זרה. וזהו "מיץ אפים", לשון רבים, שלאחר ה"אף" נגד הקב"ה, עושה האדם תשובה ונעשה אף וריב עם היצר הרע.

והנה יכולים לשאול מדוע היה "נורא עלילה על בני אדם" כדי שיחטא האדם, הרי סוף כל סוף יעשה האדם תשובה. ועל זה הוא המענה "כי אפס המץ", בשביל החלב. דחלב הוא ענין האתהפכא, דישנה קא סלקא דעתך שחלב הוא דבר האסור (מצד "דם נעכר ונעשה חלב", ואבר מן החי), אך החלב מתהפך לדבר טוב עד שבה משבחים את ארץ ישראל.

והתענוג הבא מאתכפיא ואתהפכא פועל ש"אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין".

